

Tieto ja etiikka

16.11.2011

Tiedon monet kasvot

- Tieto on valtaa, Francis Bacon: ihminen hallitsee luontoa
- Ken tietoa lisää, se tuskaa lisää; Vanha testamentti
- Hyvä löytyy tietoa lisäämällä: Platon
- Tieto on vaarallista, Faust myy sielunsa
- Tietäjä saa kärsiä, Prometheus tulen tuojana saa palkakseen kärsimyksiä
- Tietäjä voittaa, Väinämöinen laulaa Joukahaisen suohon
- On tietäjiä ja on tekijöitä (Väinämöinen ja Ilmarinen)
- Tiedon hankkiminen on vaikeaa, mieluummin Impivaaraan
- Tieto on edistyksen liikkeelle panija: hyvinvointi-ideologia

Hyvän ja pahan tiedon puu

- Ihminen tulee tietoiseksi valinnan mahdollisuuksista
- Syntyy kieltoja ja käskyjä, moraali
- Miksi puusta ei saa syödä
- Koska kysymys onkin hyvän- ja pahatiedon puusta eikä ihminen ole riittävän kehittynyt toimiakseen hyvätiedon ohjaamana
- Kysymys on siitä, onko ihminen tietoinen hyvästä ja käyttää tietoa hyvin eli onko hän sisäistänyt pyrkimyksen hyvään – ei siitä, että tieto on hyvä tai paha
- Etiikka on harjoittelua hyvätiedon löytämiseksi

Voiko kasvavaa tietoa hallita

- Koulutus luo pohjan – se ei riitä, kaikkea ei voi seurata; oikea toiminta syntyy yksilön ja yhteisön yhteistyönä
- Käypä hoito – tapa kerätä ja arvioida tietoa ja sen soveltamista järjestelmällisesti
- Hoito-ohjelmat – tapa sopia tiedon käytöstä ja työnjaosta
- Eettiset ohjeet – tapa estää tiedon käyttö väärin tarkoituksiin tai väärällä tavalla
- Hallinnalla on vaaransa – liiallinen luottamus valmiiksi pureskeltuun, hämärretään yksilön vastuuta, korostetaan tiedon osuutta